

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 306. — ŠTEV. 306.

NEW YORK, MONDAY, DECEMBER 31, 1923. — PONDELJEK, 31. DECEMBRA, 1923.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

AMERIŠKA VLADA PRODAJA MUNICIJO

Ameriška vlada je skienila prodati Obregonovi vladi vso preostalo municijo, da s tem pomaga zatreti vstajo. — Prošnja de la Huerte je bila zavrnjena. — Izjava državnega tajnika Hughesa vsebuje načrt nove in odločne politike. — Obregon ima prednost.

Washington, D. C., 30. decembra. — Vlada Združenih držav je obvestila mehiško vlado, da je pripravljena prodati režimu Obregonu omejeno množino vojne municije, da jo uporabi proti vstaškim silam de la Huerte. To dejstvo je prišlo na dan včeraj zvečer, ko je državni tajnik Hughes avtoriziral naslednje ugotovilo:

"Mehiška vlada je predložila naši vladi prošnjo, naj ji proda omejeno množino vojnega materiala. Ta vlada je rekla, da je pripravljena prodati vojni material vsprtič odnošajem med ameriško vlado ter mehiško, ki je bila formalno priznana zadnjega septembra, ter važnosti, da se vzdrži stabilnost ter redno ustavno postopanje v sedni republiki."

Vojni tajnik Weeks ni baje resno nasprotoval prodaji orožja in municije mehiški vladi, a vojni department ni še formalno sklepal glede te zadeve, kot je razvidno iz ugotovila tajnika Weeksa. Ker pa je državni tajnik Hughes odobril prodajo, je gotovo, da bo izvršena.

Predsednik Obregon je tudi želel kupiti dve oboroženi križarki, a to prošnjo je ameriška vlada odklonila raditega, ker prepoveduje mornariška pogodba take prodaje.

Prošnja je baje tudi vsebovala nakup oddelka ameriških aeroplanov. Ni bilo posebej objavljeno, če bo ameriška vlada ugodila temu delu prošnje. Predsednik Obregon si želi lahke poljske artilerije, poleg večje množine ročnih granat.

Izjava državnega tajnika Hughesa je obenem tudi objava nove in odločne politike, koje namen je po moči ovirati revolucionarne poskuse, ne le v Mehiki temveč tudi v deželah Centralne in Južne Amerike.

Ameriška vlada je zaničala neformalno prošnjo oblasti de la Huerte, da smejo nakupiti orožja in municije v Združenih državah.

Sklep, da se proda orožje in municijo Obregonovi vladi, je izzval veliko presenečenje. Predstavlja namreč preobrat v politiki predsednika Hardinga, ki je odločno zavrnil ponudbo neke evropske vlade, da kupi 500.000 Krag-Jorgensenovih pušk, katere je imela ameriška armada v zalogi. Harding je zavzel stališče, naj se izvede naš vpliv v mednarodnih zadevah v interesu miru.

Pomembnost sklepa sedanjega predsednika pa tiči v tem, da je prepričan na temelju oficijelnih sporočil, da ima predsednik Obregon prednost pred vstaškimi voditelji in da bo brez dvoma zatrl vstajo.

Če bi pa sile de la Huerte končno zmagale, bi potekla brez dvoma nadaljna dolga doba, tekom katere bi ne bilo nikakih oficijelnih odnošajev med Združenimi državami ter Mehiko.

PARNIK NASEDEL.

Kodanj, Dansko, 28. decembra. Majhen potniški parnik "King Haakon", ki je odplul zadnje sredo iz nekega angleškega pristanišča, je nasedel včeraj na pesek pri Jutlandiji.

Potnike so pravočasno rešili.

ŽENA PONESREČENEGA ZRAKOPLOVCA PORODILA SINA.

Toulon, Francija, 30. decembra. Vdova poročnika Grenadana, po veljnika vodilnega zrakoplova "Dixmude", kojega truplo so našli v petek v Sredozemskem morju, je porodila včeraj sina.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah:

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA

Razpoložljiva na zadnje pošte in izplačuje "Poštni & kovni zavod" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

1000 Din.	\$12.40
2000 Din.	\$24.60
5000 Din.	\$61.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

Razpoložljiva na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

200 lir	\$ 9.90
300 lir	\$14.55
500 lir	\$23.75
1000 lir	\$46.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Za pošiljave, ki prisojajo znesek pet tisoč dinarjev ali po dva tisoč lir dovoljume po možnosti še poseben popust.

Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dosepe poslani denar v roke.

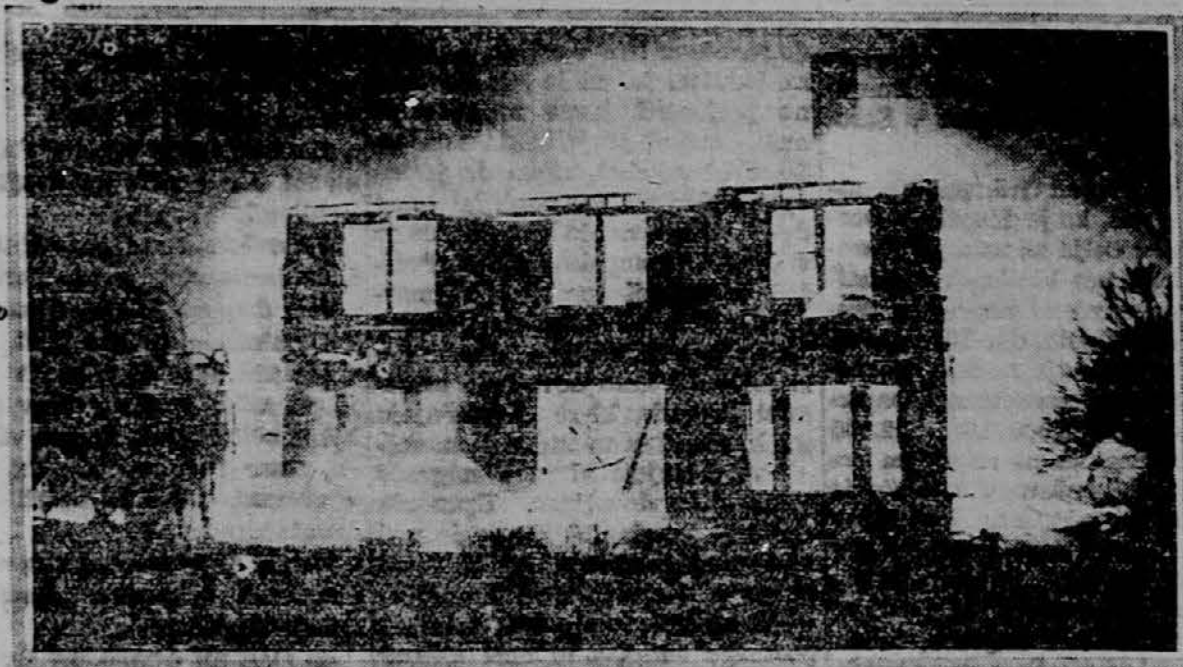
Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK TAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street Tel.: Cortlandt 4687 New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Bank.

POŽAR V BLAZNICI.

Slika nam predstavlja takozvano "hišo smrti" v Dunning, Ill. V tem poslopju umobolnice je izbruhnil požar, ki se je razširil s strahovito naglico. Sedemnajst oseb je zgorelo. Spodnja slika nam kaže par blaznih žensk, katere vodijo bolniške strežnice na varno. Oblasti bodo uvelde najstrožje preiskavo glede vzrokov požara.

50 MOŽ POSADKE 'DIXMUDE' IZGUBLJENIH

Francija je izgubila vse upanje, da bi našla kakega preživelega z zračne ladje "Dixmude", ki je izginila. — Sorodniki so bili oficijelno informirani v tem smislu.

Pariz, Francija, 30. decembra. Izginilo je zadnje upanje, da bi našli kakega preživelega z pogrešane francoske vodilne zračne ladje "Dixmude", in vlada je pričela danes pošiljati visoke uradnike k družinam petdesetih žrtev, da izrazijo simpatije ter dajo izraza občudovanju junaških kakovosti posadke.

Vse bojne ladje, ki so na razpolago, so bile koncentrirane za organizirano iskanje po Sredozemskem morju v bližini Sicilije, kjer so našli truplo poročnika du Plessis de Grenadana, poveljnika zračne ladje in s tem iskanjem bodo nadaljevala vojne ladje, dokler se ne bo ugotovilo, da ni mogoče ničesar več izvedeti glede usode velikega vodilnega zrakoplova, ki je izginil sredi noči.

Oficijelno se domneva, da se je ponesrečila zračna ladja nad morjem. Vse francoske sile v Afriki in tudi civilne oblasti so pripravljene sprejeti kakršnekoli informacije, a iskanje v južnem Alžiru je bilo končano včeraj. Oddelki so dobili povelje, naj se vrnejo na svoje postojanke.

Domneva pa se, da bo imelo iskanje na morju vendarle kak pozitiven uspeh. Dejstvo, da niso našli dosedaj še ničesar, ne zmanjšuje teh naporov. Oddelki zrakoplovov bodo križarili nad vodo v upanju, da zasledijo v globinah kakšno stvar, ki bi pomagala rešiti skrivnost. Upajo tudi najti kako sporočilo, skrito v steklenici, ki bi plavala po morju.

V poročilih iz Sicilije se je glasila včeraj, da je mogoče nepričakovano eksplozija uničila zračno ladjo. Preiskava trupla poročnika Grenadana je pokazala, da ni imel pri sebi nikakih dokumentov, ki bi nudili kako pojasnilo glede usode zračne ladje. Dejstvo da ni imel poročnik pri sebi nikakih oficijelnih listin, smatrajo v oficijelnih krogih za znamenje, da ni bil poročnik mnenja, da obstaja kakšna neposredna nevarnost.

Teorija glede eksplozije se uje ma s poročili, da so zapazili prebivalci ob socijski obali, v bližini mesta, kjer so našli truplo poveljnika, na obzorju svetlo luč dne 26. decembra ob poltredh zjutraj.

ELEVTERIJ VENIZELOS ODPOTOVAL NA GRŠKO

Prejšnji ministrski predsednik Venizelos je odpotoval na Grško ter pričakuje dosti opozicije, ko bo došel v Atene.

Pariz, Francija, 30. decembra. Elevterij Venizelos, prejšnji grški ministrski predsednik, je odpotoval iz Pariza v Atene. Časnikarskim poročevalcem se je izognil z izjavo, da je preložil odpotovanje na poznejši čas.

Skratno previdnost, ki je obdajala gibanja Venizelosa, so pojasnili v grških krogih z dejstvom, da se niso izginile velikanske sovražnosti, ki so bile posledica političnih homatiij v deželi. Državnik je prepričan, da obstaja v sedanjem trenutku na Grškem proti njemu odločno manjšina, če ne večina.

Preeej strahu je opaziti, da se bodo nekdanji pristaši Konstantina, ki niso pozabili glavnega političnega sovražnika kralja, izognili kontroli, čeprav so bolj zmerni pristaši Konstantinove stranke pripravljeni sprejeti novstvo Venizelosa.

Iz tega razloga je bilo odpotovanje Venizelosa iz Pariza tajno in istotako bo njegov prihod v Atene tajen.

Prijatelji Venizelosa so skeptični glede uspeha katerekoli akcije, katero bi vprizoril v grškem glavnem mestu. Jasno je, da bi zadel na odpor najbolj nasilnih elementov v deželi, če bi se zavzel za vzdržanje monarhističnega režima, za katerega je baje.

Dobro poučeni krogi pa so razventega v dvomu, če je treba izid zadnjih volitev v resnici smatrati za izraz javnega mnenja v prilog republiki. Zmeda na Grškem je taka, da ne more najti rešitve položaja niti tako močan človek kot je Venizelos.

PARNIK "CONEJOS" SE JE POTOPIL.

Carigrad, Turčija, 30. dec. — Sem je dospelo poročilo, da se je potopil v Črnem morju ameriški parnik "Conejos". Pri tem je izgubilo življenje 37 oseb. Parnik "Conejos" je prevažal mangan iz črnemorskih pristanišč v Združene države.

IZGINJAVJE ZADNJIH CESARSKIH OSTANKOV

Pristno tokajsko vino, ki je romalo v cesarske kleti Habsburžanov, je sedaj še redka prikazen.

Budimpešta, Madžarska, 30. decembra. — Čudovito vino, ki je znano kot cesarski tokaj, je skoro izginilo iz Avstrije in Madžarske, ker je izgubilo patronažo Habsburžanov. Zaman govori človek o tem vinu, razven če ima dostop do par privatnih klet, v katerih še vedno hranijo po par steklenice te pijače. Prav nič ne pomaga, če je človek pripravljen plačati ceno, katere je to vino dejanski vredno. Na vinskih kartah najdemo še vedno tokajca, a to vino je navadno vino v primeri s pristno robo.

Tekom generacije je bila produkcija cesarskega tokajca posebna industrija okraja v Tokai-Hegyvalja gorah. Aszbor vrsta je bila najboljše kakovosti a je bila rezervirana za cesarske kleti in malokdo jo je okusil izven dvornih krogov. Republiškanski režim bo mogoče oživil to industrijo, a pozitivnega se še ničesar ne ve o tem.

Približni edini kraji, kjer je še mogoče dobiti nekaj zadnjih priidelkov tega vina so London, Pariz ter par dobrozaloženih klet v Južni Ameriki. Ker se to vino lahko meri z najboljšim portom ter drugimi vinskimi vrstami, je našlo takoj vse polno odjemalcev, ko sta lakota in beda, sledeča vojni, prisilili domačine k prodaji še obstoječih zalog tega vina. Vsled tega je to vino slava preteklosti v tej deželi.

V prejšnjih cesarskih kletah na Dunaju, ki so sedaj državna last, je še vedno majhna zaloga tokajskega vina, a tudi ta bo kmalu izginila in ostal bo le še spomin na stare čase, ko so se napajali Habsburžani z najbolj žlahtno vinsko kapljico, ki je zrasla v deželi.

Zastran postavnega praznika "Novega leta" ne izide jutri "Glas Naroda". Prihodnja številka izide v sredo, dne 2. januarja. Uredništvo.

GILJI ANGLEŠKE DELAVSKE STRANKE

Če bi se povzpela angleška delavska stranka na krmilo, bi priznala rusko sovjetsko vlado. Liberalci bodo najbrže podpirali McDonalda. — V slučaju krize bi dobil Asquith narocilo sestaviti novo vlado. — Delavski voditelj se mora odpovedati skrajnim socijalističnim zahtevam.

London, Anglija, 30. decembra. — Priznanje ruske sovjetske vlade bo eno prvih dejanj nove delavske vlade. Konservativni elementi se hrupno obračajo proti temu koraku in tej ideji, a sklep delavske stranke v tem oziru je neizpremenljiv, kajti liberalci soglašajo v splošnem z delavsko stranko glede evropske politike.

Prav tako gotovo je, da se lahko zanaša Ramsay MacDonald, novi ministrski predsednik, na podporo liberalcev pri sprejemu novega stališča napram Franciji. Zadnje volitve niso le pomenjale poraza za Stanleya Baldwinja, temveč so bile obenem tudi odločilna izjava proti ruhrski politiki francoskega ministrskega predsednika Poincaréja.

Božični prazniki so končani, in London pričakuje Novega leta z brezprimerno radovednostjo, kateri pa je primešanega precej vznemirjenja. Niti najmanjšega dvoma ni več, da bo vlada tri tedne od sedaj naprej privikrat v zgodovini v Angliji delavska vlada, in to dejstvo je ustvarilo veliko vznemirjenje v krogih, ki imajo denar.

Dosti špekulacije je v okoliščinah glede toka MacDonaldove politike. Ali se bo odločil od ekstremistov v svoji stranki ter prevzel pozicijo administratorja liberalcev, ali pa bo nastopil MacDonald skrajno previdno in da bo skušal napraviti dober utis na javnost, posebno ker je jasno, da ne bo dobil pravice, da razpusti parlament ter razpiše nove volitve v slučaju poraza. V takem slučaju bi kralj gotovo poklical Asquitha ter ga povabil, naj sestavi novo vlado. Asquith bi brez dvoma sprejel, ne da bi se pogajal za podporo konservativcev ali delavcev. V takem slučaju bi ga podpirali ali porazili, kot bi se jim zdelo primerno.

Sedanje razpoloženje Asquitha pa je nuditi MacDonaldu priliko ter ga podpirati, seveda v gotovih mejah.

Če bo MacDonald opustil idejo na glavnega davka ter drugih skrajnih predlogov socijalizma, ni nobenega vzroka, zakaj bi ne ostal par mesecev v uradu.

Splošno se domneva, da bo sklenil MacDonald postaviti minister za zunanje zadeve, in njegovi tesni stiki z demokracijskimi silami v kontinentalnih deželah bodo dali brez dvoma način ter dalekosežen impulz angleški zunanji politiki.

Ugotovilo se je, da se je ura poročnika Grenadana ustavila natančno ob istem času.

Nadaljna teorija pa se glasi, da se je odtrgala gondola, v kateri je bil poročnik Grenadan in padla v morje, dočim je zaneslo zračno ladjo naprej.

Poročnik je nosil preko uniforme težko suknjo ter imel več negativnih fotografskih plošč v svojem žepu.

DEMENTIRANO POROČILO.

London, Anglija, 30. decembra. Pred kratkim je bilo sporočeno, da se je v bližini Carigrada potopil italijanski parnik "Isonzo". Družba, ki lastuje ta parnik, je poročilo dementirala.

SNEG ZA NOVO LETO.

Washingtonska vremenska opazovalnica naznanja, da bo v New Yorku in okolici zapadel danes sneg.

ŽRTVE KITAJSKIH BANDITOV

Hankow, Kitajska, 30. dec. — Sem je dospelo poročilo, da so kitajski banditi pri Tsaojangu usmrtili tri luteranske misijonarje. Zatem so zažgali župnišče in cerkev.

TRJE BANDITI OBOPALI BANKO.

Chicago, Ill., 30. decembra. — V Summit, Ill., so vdrl trije banditi v tamošnjo Državno banko ter odnesli \$15.000. Dva bandista sta z revolverji ustrašovala uradnike, tretji si je pa nabasal žepa z denarjem. Zatem so vsi trije izginili brez sledu.

KATASTROFALNA LAKOTA.

Iz Taškenta uradno brzojavljajo v Moskvo: Položaj je vsak dan slabši. Lakota raste. Med ruskim prebivalstvom gladuje 90 odstotkov. Kmetje beže iz vasi v mesta, kjer upajo najti najpotrebnejše za življenje. Proga Orenburg-Taškent ne more prevažati potrebne količine živil. Smrtnost med prebivalstvom je dosegla 40 odst., med deca pa je število večja. Sirotišnice in drugi dobrodelni zavodi so zaprti. Pojavili so se tudi škodljivi agitatorji, ki hujskajo domačine proti Rusom. Sanitarni odredi si ne upajo brez močne vojaške straže nikamor. Vsa pota so zasedli pripadniki tujih plemen. Nujno je potrebno evakuirati iz okraja v centralno Rusijo 27.000 otrok. Ako centralna vlada nemudoma ne prihiti na pomoč, bo izumrlo do pomladi 40 odst. prebivalstva.

AMERIŠKI FARMERJI NAJ SE JEJO MANJ PŠENICE.

Chicago, Ill., 30. decembra. — Predsednik Coolidge je danes izjavil, da bi bilo za ameriškega farmerja veliko boljše, če bi sejal manj pšenice. Na ta način bi se zvišala cena tega produkta.

KOLEDAR za leto 1924

STANE SAMO 40c
Naročite ga takoj, da ne boste brez njega

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York

"GLAS NARODA"

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by

Slovenian Publishing Company
(A Corporation)FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**"GLAS NARODA"**
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za leto letg	\$7.50
In Canada	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.50
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelje in praznikov.
Dopolni brez podpisa in osebosti se ne prebujajo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejeto blagovoli naznanja, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2676**MEHIKA**

V Mehiki je revolucija. To se pravi, da vladajo v Mehiki redne razmere.

Kajti v Mehiki ni normalnih razmer, če ni revolucije. Washingtonska vlada se ni oficijelno priznala Obregonove vlade.

Ne glede na to pa hoče prodajati Obregonu orožje in municijo. Na ta način hoče pomagati Obregonu, da bo premagal svojega nasprotnika de la Huerta.

Coolidge je razmeroma še malo časa na vladnem krmlu. Ni se dosti mešal v zunanje zadeve. Sedaj se je pa pričel.

Evropa ga že mesece in mesece prosi pomoči, pa je noče dati. V Mehiko bo pošiljal orožje, denar in druge potrebščine.

Pokojni predsednik Harding je nekoč naročil ameriški vojni vojni ministru, da je orožje, ki ga ima Amerika, edino za zaščito in varstvo Amerike. In možak je bil še bolj temeljit. Tudi privatnim firmam je prepovedal izdelovati orožje za tuje vlade.

Coolidge je dosedaj še vedno vpošteval principe svojega prednika, vedoč, da se mu edino na ta način obeta zopetna izvolitev.

Kakor hitro se je pa začel v Mehiki puntati de la Huerta, je izpremenil svoje nazore.

Nihče ne ve, kdo zasleduje boljše cilje—Obregon ali de la Huerta. Obregon je baje za delavce in kmete, de la Huerta pa za ameriške kapitaliste.

Tako že vsaj pravijo poročila. Presenetljiva vest, da hoče Coolidge Obregonu pomagati, pa dovaja do zaključka, da se je Obregon izneveril svojim idealom in da je potegnil z ameriškim kapitalisti.

Če se hoče ta ali ona država z vojno zabavati, naj se blagovoli zabavati na svoje stroške.

Amerikanci so se že parkrat opekli ter jih je popravi obsojal ves civilizirani svet.

Če hoče Coolidge pri prihodnjih volitvah kaj opraviti, ne sme zasledovati ciljev bivšega predsednika Wilsona ki je bil ob svoji zopetni izvolitvi zadal častno besedo ter jo je par mesecev zatem nečastno prelomil.

Iz Jugoslavije.**Orožnik ustrelil orožnika.**

Na jeronu železniške postaje v Subotici je orožnik Avram Miljanović z revolverjem ustrelil svojega tovariša orožnika Zarka Klačnjaka. Ki je obležal na mestu mrtve. Miljanović je izjavil, da je Klačnjaka ustrelil iz neopredelnosti. Razlagal mu je baje mehanizem novega službenega revolverja. Pri tem se je revolver iznenada sprožil. Miljanović je bil aretiran in je v zaporu poizkušal izvršiti samomor. Oba orožnika sta bila baje dobra prijatelja, tako da je res verjetno, da je smrt Klačnjaka le posledica neopredelnosti.

Utopljenec z vrvoj okoli vratu.

Iz Save so v Prudih pri Zagrebu potegnili truplo nekega neznanca, ki je imel vrv okoli vratu. Pri njem je bila najdena legitimacija na ime Janca Radić, Rajhenburg. Policija je uvedla preiskavo, da razjasni tajinstveno smrt.

Prepir — uboj.

Seljak Andrej Makovac iz Klošter Ivanica na Hrvaškem se je sprel s svojim zetom Ivanom Bakškom, ki mu je med prepričnim vrgel v glavo gorčo svetilko in vrč. Na posledice teh poškodb je Makovac 4. decembra v zagrebški Zakladni bolnici umrl.

Gostilničar in razbojnik.

Na cesti med Našicami in Podgoracem v Slavoniji je bil nedavno ubit in oropani občinski tajnik Pajo Imbriović. V zvezi z zločinom so bili aretirani in sodišču izročeni gostilničar Nikola Smiljanović ter kmeti Števo Dušanović in

Bože Jorgić. Aretacija gostilničarja je povzročila splošno senzacijo, ker je Smiljanović v celni okoliščini znan kot ugleden in bogat človek. Dognano pa je, da je pomagatelj in član velike roparske tolpe, ki ima na vesti Imbriovićovo smrt. Tolpa je v zadnjem času izvršila več roparskih umorov. Člani tolpe Turković in Čelin sta priznala, da so načrti zadnjih roparskih umorov potekali iz Smiljanovićeve gostilne, kjer so imeli razbojniki svoje redne seje.

Dvajsetkratni morilec in vohun v državni službi.

Ovetko Zimić, rodom iz Črne Gore, je bil za časa vojne avstrijski vohun in je v tem času izvršil nad dvajset zločinov in ubojev. Pod imenom Dušan Kapetanović se je štiri leta skrivljal po raznih krajih Jugoslavije ter je s pomočjo ponarejenih dokumentov naposled dobil državno službo pri subotički finančni upravi. Udobno je živel in se oženil. Nekega dne pa ga je spoznal dijak Satić. "Kapetanović" je izginil in se skrivljal v okolici Subotice. Detektivi pa so pazili na njegovo ženo ter ji sledili, ko mu je nesla kosilo v grobnico, kjer je bil skrit. Zimić je bil aretiran.

Vlomilska družba zajeta.

Zagrebski policiji se je končno posrečilo priti na sled veliki vlomilski družbi, ki je svoje delovanje razširila čisto do Ljubljane. 10 članov družbe in štirje pomagatelji so ukradeni blago prodajali, so že pod ključem.

Izpred celjske porote.**Carinik in židje.**

Dne 7. decembra se je vršila razprava proti Evgeniu Grünwaldu iz Osijeka, bivšemu cariniku v Celju. Čigar aretacija je vzbudila svoječasno veliko senzacijo, ki ga obtožuje državno pravičnost zlorabe uradne oblasti in škodovanja državi. Soobtožen pa so židje: Rafael Levi, starinar v Banjaluki, Izak Finci, agent v Sarajevu, Izak Baruh starinar v Banjaluki, in Izak Levi, agent v Sarajevu.

Carinik Evgen Grünwald je meseca avgusta, ko je dospelo iz Dravograda v Celje za nekega bosnanskega žida pet kovčegov, spustil dva nezacarinjena napreji in prejel za to 3000 Din, dne 16. avgusta od Rafaela Levija za šest nezacarinjenih košar cigaretnega papirja, vrednega 35.000 Din, 12.000 Din, 20. avgusta pa za sedem nezacarinjenih košar, v katerih je bilo 186 kg saharina, last židov Fincija, Levija in Baruha, 25.000 Din in zlato uro. Saharin je pozneje za plenil policijski komisar Ivan Tkalevič iz Zagreba, nakar so bile takoj izročene vse potrebne aretecije in so bile razkrite nečedne Grünwaldove manipulacije, ki je živel v Celju jako potratno. Pri hišni preiskavi dne 27. avgusta so našli pri njem 27.000 Din gotovine in dve zlati uri, kar si je pridobil samo s podkupninami. Vse tihotapljenno blago je spadalo pod državni monopol in je bilo za uvažanje čez mejo potrebno izrečno dovoljenje uprave državnih monopolov v Beogradu. Taksa na monopolno blago je pa zelo visoka in bila zato škoda, ki jo je doživela z vtihtapljenjem država, tem večja. Grünwald je bil kot carinik dodeljen le na pošto in za carinski postopek na kolodvoru sploh ni bil upravičen. Potvoril je vrhu tega uradne listine.

Ko se je izvršila preiskava v Zagrebu, sta skušala Rafael in Izak Levi podkupiti tamkajšnja revizorja, da bi jima rešila zaplenjeno blago. Obrnila sta se celo na policijskega komisarja Tkaleviča in mu ponudila visoko nagrado, ako bi jima izročil blago.

Razne vesti.**Oče 39 otrok.**

Na Švedskem živi nek 69leten kmet, ki ima 39 otrok. Bil je trikrat ožen in je imel s prvo ženo 10 dečkov in 5 deklic, z drugo 6 dečkov in 6 deklic in s tretjo ženo 7 dečkov in 5 deklic.

Najstarejše drevo na svetu.

Je neka cipresa v vasi Santa Maria del Tale v Južni Ameriki. Ta cipresa je po mnenju učenjakov stara okoli 5000 let in je najbrže najstarejše drevo na svetu. Deblo drevesa je 40 metrov debelo. Leta 1803. je nabil na drevo sloviti učenjak Humboldt neko tablo. Danes je ta tabla že čisto preraščena od skorje, kar dokazuje, da je drevo še popolnoma zdravo.

Grozna žival je miška.

Na Francoskem se je pripetil sledeči dogodek. V brzovlaku se je vozilo v posebnem kupeju pet gospodičen. Nakrat zaženejo vse grozen vik in krik. Kaj je bilo? Izpod klopi je skočila miška. Gospodične so bile čisto iz sebe. Eno za drugo je omedlevala in samo najstarejša je imela še toliko moči, da je potegnila za varnostno zaporo. Takoj se je ustavil vlak. Prestrašeno so se spraševali potniki, kaj da se je zgodilo. Pa so zvedeli grozno zgodbo o miški. Gospodične pa vseeno niso hotele nadaljevati vožnje, dokler jim niso dali novega kupeja.

Kako se tepe cigane.

Nekemu kmetu na Madžarskem je izginil konj. Išče ga in išče, toda najti ga ne more. Ni mu preostajalo druge, da si kupi novega. Ko pride v drugo vas, zagleda nakrat cigana, ki jaha na njegovem konju. Hitro zgrabi kmet z eno roko konja za uzo, z drugo pa začne nemišljeno udarjati po ciganu. "Nehaj, gospod", prične kričati cigan, "ne tepe se tako cigane!" "Kako pa?" vpraša kmet. "Z obema rokama", odvrne cigan. Kmet si ne dá tega dvakrat reči in prime palico s obema rokama, da udari cigana. Tedaj pa vzpodbode cigan konja in zbeži.

Zasliševanje obtožencev je vzbudilo med avditorijem opetovano mnogo veselega razpoloženja. Židje so več svojih prvotnih izpovedi prekleli ter se znali s tako prebrisano zagovarjati, da je postal kazenski slučaj še bolj nejasen. Glavni krivec carinik Grünwald se je zagovarjal s skrajno laksnimi razmerami, ki so vladale do tekočega leta v celjski carinarni. Navajal je, da je bilo dovoljeno prejemati javne nagrade za auno zacarinjenje in da sam izčesar ni zakrivil, razen da je zapal strankam ter pogledal samo dva kovčega, ne da bi vedel, da je v ostalih monopolsko blago. Prejšnji in sedanjí upravitelj carinarnice Čatić in Kladnik sta potnikom pojasnila, da je za diurno delo sicer zakonito dovoljeno prejemati nagrade, ki se na plačujejo pri blagajni in se vedno le mesečno razdeljujejo. Druge nagrade sploh niso dovoljene. Upravnik Čatić je poudarjal, da se je pod njegovim vodstvom carinilo vse blago v carinarnici in da Grünwald na kolodvoru kot uradnik poštnega oddelka ni imel ničesar iskati. Med Čatićem in Grünwaldom ter njegovim zagovornikom dr. Kalanom je prišlo večkrat do ostrih kontroverz, ker je Čatić zahteval večkrat v obraz Grünwaldu, da laže. Zelo obširna je bila izpovedba policijskega komisarja Tkaleviča v Zagrebu, ki je prvi zasledil vtihtapljenno blago na gl. kolodvoru v Zagrebu in ki je tudi vodil preiskavo v Zagrebu in deloma tudi v Celju. Zanimivo je, da je imel Finci pri svojem tihotapljenju tudi zveze s Kanajetom, znanim iz ravnokar se vršечеega zagrebškega procesa.

Porotnikom je bilo stavljenih 7 glavnih vprašanj, in sicer pri Grünwaldu radi zlorabe uradne oblasti. V slučaju zanikanja glavnih vprašanj je stavljenih še 7 eventualnih vprašanj. Zagovornik dr. Kalan je ostro bical korupcijo, ki vlada v državi in zlasti pri carinarnah. Grünwaldov zagovornik je dr. Kalan, ostale štiri obtožence pa zagovarjata dr. Božić in dr. Orčen. Državni pravdnik je dr. Rus. Porotna razprava se traja.

Neki učenjak je iznašel aparat, s katerim je mogoče slišati glasove raznih žuželk. Aparat je izredno velike važnosti. Kogar bo bolha žrla, bo lahko s pomočjo aparata takoj izvedel, kje ga žre. In s pomočjo tega aparata bo mogoče marsikaj izvedeti o downtownskih kobilicah in komarjih.

Poročevalce je zapisal: Dvorana je bila napol prazna. Ko so odborniki čitali to poročilo, so vsi ogorčeni planili nanj: Prekliči! Laže! Takoj prekliči, javno v listu. Povej resnico! Povej, da je bilo narobe. In poročevalce je napisal poravek:

Dvorana je bila napol polna. Sedaj nočejo ljudje dela, sedaj hočejo zaslužek.

Rojak se je pritoževal: Imel sem psa, dobrega psa, ki je bil nekoč res nekaj vreden, v zadnjem času se je pa čisto izpridil. Čakam ga in čakam, pa ga ni nazaj.

Koliko časa ga že pogrešam? — so ga vprašali.

Že štirinajst dni. Pred štirinajstimi dnevi sem ga prodal. Prodaj sem ga je petkrat ali šestkrat, pa je še vedno prišel nazaj, sedaj se pa zložeje ne vrne.

Jaz sem sila skromen človek, kljub temu imam pa lepo zbirko. Vanjo spravim vse, kar se mi zdi vredno: pisma, v katerih me rojaki zmerjajo, liste, v katerih me takozvani božje namestniki proklinjajo, izraze hvale, vzpodbude in priznanja.

Te dni sem spravil med Zakrajskova proklinjanja in Svojev bojkot pismo newyorškega nadškofa Patrika J. Hayesa, v katerem mi želi trikrat blaženo srečno Novo leto.

Za škofovske žegne sicer ne dam dosti, vendar pa desetkrat več kot za vse Zakrajskovo prokletstvo.

NOVA ZAHIMIVA KNJIGA
NA KRVAVIH POLJANAH
Spisal Ivan Matičić
Cena o polnino
\$1.50

ROJAKI, NARODJASTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZAGREBU

ROJAKI, NARODJASTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZAGREBU

ROJAKI, NARODJASTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZAGREBU

ROJAKI, NARODJASTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZAGREBU

ROJAKI, NARODJASTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZAGREBU

ROJAKI, NARODJASTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZAGREBU

ROJAKI, NARODJASTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZAGREBU

ROJAKI, NARODJASTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZAGREBU

Peter Zgaga

Nekoč je živel mož Najsvetejšega imena.

Bil je bogaboječ človek in je svojega sina vzgojil v mladega kaplana. Njegova hiša je bila hiša pobožnosti. Nobenega bolj pohušljivega čtiva kot je "Edinost" ni trpel v svojem domu.

Možak je praznoval petindvajsetletnico svoje poroke. Velik, svečan praznik je bil.

Sin-kaplan je sedel ob njegovi strani. Krog mize pa dvajset povabljenih.

In srečen oče ni govoril ob petindvajsetletnici svoje poroke o ničnem drugem kot o svojem sinu.

O taka slava, taka čast. Ko mu je vino zlezlo v glavo, je pa začel vprico gostov dobrohotno očitati sinu, da zna vse drugo, samo računati ne; da je bil v računstvu veliko slabši kot v drugih predmetih.

Zatem se je zasukal pogovor na družinske razmere. Nenadoma vpraša sin očeta:

— Oče, ali ostane pri življenju otrok, ki pride s petimi meseci na svet?

Vsi navzoči so rekli da ne, oče se je pa začudil:

— Zakaj vprašuješ?

— Vedeti hočem, če je kaka izjema

— Je ni.

— Pa mora biti. Pri meni je že.

— Kako misliš?

— Jaz sem danes star štirindvajset let in sedem mesecev. Otroci, ki pridejo s petimi meseci na svet, morajo živeti. Sicer se moj račun ne ujema.

Neki učenjak je iznašel aparat, s katerim je mogoče slišati glasove raznih žuželk.

Aparat je izredno velike važnosti. Kogar bo bolha žrla, bo lahko s pomočjo aparata takoj izvedel, kje ga žre.

In s pomočjo tega aparata bo mogoče marsikaj izvedeti o downtownskih kobilicah in komarjih.

Poročevalce je zapisal: Dvorana je bila napol prazna. Ko so odborniki čitali to poročilo, so vsi ogorčeni planili nanj: Prekliči! Laže! Takoj prekliči, javno v listu. Povej resnico! Povej, da je bilo narobe. In poročevalce je napisal poravek:

Dvorana je bila napol polna. Sedaj nočejo ljudje dela, sedaj hočejo zaslužek.

Rojak se je pritoževal: Imel sem psa, dobrega psa, ki je bil nekoč res nekaj vreden, v zadnjem času se je pa čisto izpridil. Čakam ga in čakam, pa ga ni nazaj.

Koliko časa ga že pogrešam? — so ga vprašali.

Že štirinajst dni. Pred štirinajstimi dnevi sem ga prodal. Prodaj sem ga je petkrat ali šestkrat, pa je še vedno prišel nazaj, sedaj se pa zložeje ne vrne.

Jaz sem sila skromen človek, kljub temu imam pa lepo zbirko. Vanjo spravim vse, kar se mi zdi vredno: pisma, v katerih me rojaki zmerjajo, liste, v katerih me takozvani božje namestniki proklinjajo, izraze hvale, vzpodbude in priznanja.

Te dni sem spravil med Zakrajskova proklinjanja in Svojev bojkot pismo newyorškega nadškofa Patrika J. Hayesa, v katerem mi želi trikrat blaženo srečno Novo leto.

Za škofovske žegne sicer ne dam dosti, vendar pa desetkrat več kot za vse Zakrajskovo prokletstvo.

NOVA ZAHIMIVA KNJIGA
NA KRVAVIH POLJANAH
Spisal Ivan Matičić
Cena o polnino
\$1.50

ROJAKI, NARODJASTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZAGREBU

ROJAKI, NARODJASTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZAGREBU

ROJAKI, NARODJASTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZAGREBU

ROJAKI, NARODJASTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZAGREBU

ROJAKI, NARODJASTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZAGREBU

ROJAKI, NARODJASTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZAGREBU

ROJAKI, NARODJASTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZAGREBU

ROJAKI, NARODJASTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZAGREBU

Jugoslavanska

Ustanovljena 1. 1898

Katoli. Jednosta

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Prezident: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 561, Ely, Minn.
Blagajnik nespisanih smrtin: JOHN MOVERN, 413 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 302 American State Bank Bldg., 600 Grant St. 2d Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON EBASNIK, Room 204 Bakewell Bldg., 204 Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIC, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, 310 Stevenson Bldg., Puyallup, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Druževni odbor:

VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 283 Park St., Milwaukee, Wis.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 522 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavni tajnik. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišnice sprejela naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslavanska Katoliška Jednosta se priporoča vsem Jugoslovanom ob oblihen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zglasi tajnik bliznjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrne na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 3 člani ali članicami.

Orientalški humor.

Nekega dne ni imela žena Nasradina-hodže nič drugega v hiši to samo malo moke, toliko, da jo lahko še za silo skuhala otrok — možnik. Pa začne psovati moža in mu reče:

— Pojdi, lenoba lenuharska, pojdi pa se tudi ti malo okreni in muči, da prineseš kaj domov, kakor delajo to vsi možje!

Nasradin-hodža je nemara našel ženo krivo razumel, ne zine niti besedice, vzame star koe in gre lačen na vrt. Zavije se v koe in se začne po vrtu premetavati na desno in levo, navzdol in poprepek, ves božji dan skoraj do večera. Končno vzame koe, ga razpne in razreže ter začne skakati skozenj tja in nazaj. Ko se vrne zvečer ves utrujen domov, ga vpraša žena:

— Kje si bil ves dan?

Nasradin-hodža ji pove vse, kaj je delal in konča:

— Če se nisem danes dovolj mučil in zaslužil večerjo, je ne bom nikdar več.

A žena mu odvrne:

— Pojdi, pojdi, reva moja! Težko nam in hiši s takim gospodarjem!

Nekega dne se pelje mimo hiše Nasradina-hodže voz, ki je bil namenjen v neko mesto. Ker se je Nasradin-hodža rad vozil, zakleče vozniku, naj ga malo počaka. Voznik pa ni hotel čakati, dokler se Nasradin-hodža obleče in ta plane iz hiše napol nag in skoči na voz. Ko so bili že blizu mesta, jih nekdo prebri in javi mešancom, da prihaja Nasradin-hodža. Bliskoma se je razširila ta novica po mestu in silno ljudi se je nabralo, da ga vidijo. Ko pa zagledajo Nasradin-hodžo pol nagega, se zasmejejo in ga vprašajo:

— Kaj, vraga, te trka, hodža, da prihajaš nag?

— Tako silno se mi je zahotelo po vas, da sem se pozabil obleči", jim odvrne Nasradin-hodža.

Nekega dne se odpravi Nasradin-hodža trte sadit. Pride nek šaljivec mimo in ga pozdravi:

— "Dobro jutro, hodža! Si

Erwin Rosen:

V LEGIJI TUJCEV.

za "Glas Naroda" priredil A. Šabec.

(Nadaljevanje.)

Peti dan v tednu je bil imenovan polkovnik praznikom, kajti tega dne so prejeli legijonarji plačo. Pet centimov na dan: skupaj petindvajset centimov! Zato v kantini tak hrup zato teče vino. Ta peti dan pomeni praznik, gloriozen večer, ko po dva in dva tovariša zložita skupaj svoj denar ter si za svojih skupnih deset sonov kupita pet litrov vina. Seveda je bila to velika lahkomiselnost, kajti naslednjih pet dni zati ni bilo tobaka. Zato so si previdni in prednamirni legijonarji kupili za tri sona tobaka ter se zadovoljili z eno samo steklenico vina!

Ostro in jasno je tedaj presekala trombe glas truš in ropot. Kantinarka je stopila na sredo sobe, smehljajoča, in z obžalovalnim zmanjem glave:

— Bon soir, messieurs!

V par sekundah je bila kantina izpraznjena, in legijonarji so se porazgubili po svojih sobah.

Ko so moji tovariši polegali, sem se splazil na dvorišče. Prevročje in zatohlo je bilo zgoraj. V jasni tisečni noči so se obrisavale konture zidovja, ki je obkrožalo vojašnico. Strmel sem v zvezde in mislil na daljino, mrtvo srečo.

Tedaj sem začel korake in videl senco na nasprotni strani. Mil, tresoč glas je tiho pel:

L'amour m'a rendu fou...

Do polnoči sem sedel v kotu dvorišča Legije tujcev.

Ko sva se nekega dne sprehajala z Guttingerjem po dvorišču vojašnice, je pritekel mimo naju legijonar, ki je bil popolnoma okropljen s krvjo. Odsekali si je bil dvoje prstov, da bi postal nesposoben za nadaljnjo vojaško službovanje. Neki star nadložen in probati Arabec, ki se je plazil proti kuhinji, da bi dobil juhe, je naju ustavil ter poprosil za cigareto:

— Dober dan legijonar! Daj mi cigareto! Jaz tudi po nemško — vojni ujetnik bil — Magdeburg.

Komaj sem se nekoliko zavedel od začudenja, ko sem se iznova zgrozil. Mimo nas je korakal legijonar, na čigar čelu je bila vtegovirana režeča se mrtvaška glava. Legijonar se je ljubeznivo in zadovoljno nasmehljajal ko je videl moj strah in mojo osuplost in kot je bilo videti, ga je očividno veselilo, da je naredil tak vtis name. Rekel sem kako je mogoče, da se da človek tako skazati za vse svoje življenje, toda trobentače je le malomarna zmajal z rameni in dejal:

— Take stvari počenajo pri "zeferijih". (Zeferiji so bili vojaški kaznjenci v koloni kaznjencev. Zakaj so dobili označbo lahkega vetrčica, mi ni znano, niti ne, kdo jim jo je dal. Op. pisatelja.) No, saj ni nič pri tem...

— Ni nič pri tem! Da, ničesar razen obupnosti, ki bolj ne more priti do svojega izraza.

Legijonar z mrtvaško glavo je prišel še enkrat mimo naju. Njegov groteskni obraz se je zadovoljno režal, ko me je potrepil po rami.

— Ej, višnjevec, hočeš nekaj videti, kar imajo samo redki, prav stari legijonarji?

In s temi besedami je potegnil iz žepa mošnjo za tobak, ki je bila po vsej priliki ustrojena iz fine mehke kože ter z zlatimi nitmi vezena.

— Prsa Arabke! — je dejal mož s tetovirano mrtvaško glavo. — To ti je izborna mošnja za tobak! Sam sem jo odrezal. Samo še sedem takih mošenj je v celem polku. Chose — n'est ce pas!

In rečel se je odšel.

— Mošnja za tobak — prave Arabke — kaj je malopridnež ponorel? — sem dejal Guttingerju.

Toda ta me je poučil. Tekom kadnje vstaje Arabcev daleč doli na jugu, so arabske ženske trupla legijonarjev strašno razmeharile in okrunile, ranjence pa so do smrti mučile. Legijonarji pa so

vračali zob za zob, niso priznali nikomur več, niti ženskam, in od tod ta mošnja za tobak.

Dotičnega dne sem tudi prvičkrat videl pohod kaznjencev in ustrašil sem se:

Zadaj za vojašnico, na malem štirikotnem prostoru, je tekalo približno trideset mož neprestano v krogu okoli. Neki korporal, ki je stal poleg, je z rezkim glasom venomer poveljeval: — A droit — droit; a droit — droit!

Marširali so v hitrem tempu, skoraj v teku, v ozkem krogu in globoko sklonjeni. Kajti tornistre na njihovih hrbtih so bile napolnjene s kamenjem in peskom in vsak je nosil breme tridesetih do štiridesetih kilogramov. Njihovi obrazi so izgledali izmučeni, njihova groba obleka iz evilha je bila umazana in strgana. Na vseh vogalih malega štirikotja pa so stale straže z nasajenimi bajoneti ter stražile marširajoče kaznjence.

To pa niso bili morda kaki nevarni zločinci, temveč samo "peloton des homes punis". Legijonarji, ki so radi kakega malenkostnega prestopka obsojeni v "prison", niso samo zaprti, temveč morajo dnevno po tri ure marširati, kakor sem ravnarok opisal, dočim jim hrbet krivijo težke, s kamenjem in peskom napolnjene tornistre.

Nehote sem si predstavljal, kaj bom počel, ako bodo tudi meni kdaj privezali s kamenjem natrpan tornistre na hrbet ter me gonili v malem krogu kot divjo žival. In prestrašil sem se ob tej misli.

— Ala, pojdiva! — je rekel Guttinger. — V luknjo pridemo hitak vsi in nikar ne zbijava teh kaznjencev, saj jim je pre ztega dovolj grenko!

Vse je bilo tuje, tako tudi ljudje.

Nad posteljo, na drugi strani sobe, ravno moji postelji nasproti, sem opazil tablico, na kateri je stalo:

Jean Rassedin
12 429
soldat premiere classe

Rassedin je bil Belgijec in je bil zaposlen v polkovni pisarni kot pisar. Malo pred polnočemo je bila njegova služba končana. Tedaj je planil kakor vihra v sobo, strgal si svojo belo obleko s sebe, razmetal vse križem po postelji, in v trenutku je imel na sebi uniformo, kakršna je predpisana za na ulico. Juhe se ni niti doteknil. Šel je takoj ven, obedoval je v bel. Abbesu ter je prihajal šele ob dveh zjutraj spet v vojašnico, kajti imel je permanentno dopustno listino. Ta človek je bil smešen, ošaben, in če mu je kdo kaj rekel, je navadno odgovoril:

— M'en fou... kaj me briga!

Legijonar Rassedin je obedoval v najboljšem hotelu mesta ter je izdajal več denarja kot katerikoli drugi človek v Sidi-bel-Abbesu.

Legijonar Rassedin je bil bogat pravljenci Krez — za razmere v legiji. Prej je bil podčastnik v nekem belgijskem konjeniškem polku, potem pa je iz bogve kakšnega vzroka dezertiral ter se priključil k legiji. Kot legijonar je dobil več dedščin, in sicer drugo za drugo ter je imel vedno v svojem žepu po par tisoč frankov. V kompaniji si je držal za sluge troje mož, ki so mu držali v redu njegove stvari. V polkovni pisarni pa je prebiral romane, kajti ostalim pisarjem je dajal denar, da so delali zapaj ter opravljali njegovo delo. Njegova familija v Belgiji je storičila vse, da je dosegla zaup poveljevanje radi dezertacije in že davno bi se bil lahko vrnil v domovino, toda se ni hotel. Ostal je v legiji. Pred kratkim je dovršil svojih pet let službovanja, nakar se je brez vsakega pomisleka vpisal za nadaljnji pet.

In vzrok?

— Sifilis! — me je poučil Guttinger, ta modri stari bojovnik, ki

je bil v vseh stvareh moj mentor in učitelj. — Sifilis iz Madagaskarja. Nekdaj sem ga vprašal, zakaj ne da slovo legiji.

— Bobnar, — je dejal takrat, — ti si star legijonar, zato se nočem pripraviti s teboj. Hodi svojo pot, in jaz bom šel svojo. Strup imam v telesu, in lahko, da resno zbolim. Zato si hočem rajši v legiji pograti kroglo v glavo, kakor pa še enkrat iti v domovino ter jo znova vzljubiti, nakar bi jo moral za vedno zapustiti. — Ti boš poginil kje v pesku, jaz bom pa končal na svoj način. Ali hočeš piti steklenico sekta?...

Vsak človek v Sidi-bel-Abbesu je poznal Rassedina, ki je razmetaval franke med zamorske otroke po ulicah.

V sobi kjer je bilo moštvo, ni Rassedin skoraj nikoli z nikomer govoril. Ljudje so se ga bali. — Bil je velikanski in silno močan človek ter je bil na slepo okoli sebe, kadar se je razjezil. Obenem pa je bil bogati Rassedin tudi dobrončen in prostodušen. Noben dan ni pretekel, ne da bi par starih legijonarjev čakalo v naši sobi Rassedina. Kadar je prišel, so se v komični pantomimi prišli za vrat:

— Rassedin — tant d'soif! — Strašna žeja!

Rassedin se je ob takih prilikah nasmehnil ter je segel v hlačni žep po bakreni drobiž.

Imeli smo tudi tu Latour-ja, ki je bil Francoz. Ta je izgledal, kakor da umira hrepenja ter je prejemal skoro slednji dan pisma. V legiji se je pokoril za neko lahkomiselnost, vsled katere bi bil prišel s francoskimi sodišči v velik konflikt. Sedaj pa je tukaj ugniral hrepenja po svoji ljubljeni. Ta je služil v legiji, kakor mnogo drugih Francozov, iz edinega vzroka, da se "rehabilitira".

V Franciji vpišejo vse civilne kazni v osebne listine, in če je na primer kdo kaznovan radi tatvine, dobi potem težko kje dela. Šele po desetih letih, če ni bil dotičnik med tem več kaznovan, se smatra kazen kot pozabljeno in ugaslo. Ta termin se pa zniža na pet let, če gre dotičnik služiti v legijo. — Po petletnem službovanju v legiji je mož "rehabilitiran" — njegova kazen je ugasla in ničesar več mu ni napoti v njegovem meščanskem življenju.

In nato je čakal Latour, na to je čakala deklica v Franciji.

Najbolj čudovit pa je bil stari Guttinger s svojim znanjem o vseh mogočih čudovitih stvareh. Mnogokrat, ko smo utrujeni ležali na posteljah, sem ga slišal, kako je mrmral čudne arabske besede v svojo brado. Če sem ga, vse rado veden, vprašal, kaj je, je odgovoril:

— Nič; kar tako nekaj premišljam.

Včasih pa je nenadoma vstal, oči so se mu zabliskale in je prišel:

— Poslušaj! Poslušaj suro o prerokovem žrebu:

— Ko so zvečer pripeljali pred preroka konje, ki so stali na treh, a s četrto nogo kopali zemljo pred seboj, je rekel prerok: — Bolj sem ljubil posvetne stvari kakor stvari neba in svoj čas sem zapravljaj, ko sem se veselil nad temi konji. Pripeljite jih semkaj, k meni! — In ko so mu pripeljali konje, jim je prišel rezati noge. govorec: All' il Allah — — ah, koran je interesanten...

(Dalje prihodnjik.)

VAŽNO!

Amriški konzulat v Evropi so dobili nalog od državnega oddelka v Washingtonu, D. C., da vizirajo potne liste samo onim potnikom, ki predložijo affidavit, ki se ni star nad leto dni.

To naj vpoštevajo vsi oni, ki so poslali affidavit v stari kraj in bodo isti isti ljud eno leto.

Frank Sakser State Bank,
82 Cortlandt St., New York City.
Telefon: Cortlandt 4687.

Novoletne sanje.

Spisal I. Zupančič.

V gostih oblakih tobačnega dima in vinskih hlapov sem videl oblake. Pravačprav jih pa nisem videl, ker sem imel meglo v očeh in svinec v glavi, toda sklepal sem in lahko trdim, da naše čase še precej logično: če drse po mokrih dleh noge, če razbijajo po mizi ljudske pesti, če trkajo na moje nežne slušne organe nepovabljeni gostje "per meji, Micka, še en šefan", "prej pa ne gremu dami", "moj fantič je na Trolsko vandrav" in druga taka ropotija, se to pravi, da morajo biti prav bližju tudi glave, ki dirigirajo to bogato simfonijo. Ker pa ima vsaka glava, tudi oslovskaja, svoj primen, notranj in zunanji dimenzijam odgovarjajo obraz, sem poklepal na pomoč logiko in sklenil, da so neke v dimu obzori. Od nadaljnjih sklepov sem se po neki ljudski asociaciji pravočasno vzdržal. Nato sem prebrl brez potrebe kozarec vina, vtaknil nos v tekočino in zadremal. Kako dolgo se je namakal moj nos v dragoceni mlaki, ne vem, konstatiram pa lahko, da sem predremal sedaj, ker sem se vzdramil šele ko je nastopila bodočnost, kar je poridilo solo-glas, ki je izpodrinil že znano simfonijo.

"Torej, cenjena gospoda", sem čul skozi dim precej močan bas, "ker smo že pri stvari, govorimo o stvari. Lansko leto sem vam pravil in letos ponavljam: Svet stoji na napačni teoriji. Praksa je dobra, vse drugo je za nič. Ker bomo kmalu stopili v novo leto, začnimo z letom. Ko sem bil še pač glavec, mi je oče dejal: sin, leto ma dvanajst mesecev, in verjel sem mu, ker je bil moj oče. Ko sem se naučil čitati, sem sešel in pogledal v pratiko: res je, dvanajst, tako stoji zapisano. Skorpijon, bik, devica, dvočrki, rak, ščun, cel zverinjak za ti našti lažnjivi. Samo osla sem pogrešal in to se mi je zdelo smiljivo. In eva! Prišla je praksa, podlra teorijo in pravi: leto ima trinajst mesecev. Sedaj pa pomislite! Če seštejem prade samo od Kristovega rojstva, so me spravili za stošestdeset let prezgodaj na svet. Dedu, pradedu, prapradedu in tja do Adama mojega rodu, vsakemu so prikrajšali življenje za pet let. To ni šala, gospodje, marveč javna, čitna in podla sleparija. Sedaj ni je šele jasno, zakaj je tako težko na svetu. Stošestdeset let smo prezgodaj rojeni. Tavaš v tem vrtnicu idej in principov, poslušaj teorije, ki se jih boji vsaka praksa, požiraj kot riba na suhem zraku, potiš se in trudiš, da bi kaj razumel, nazadnje se te polasti strah in dvomitni začneš, kaj si sam ni sploh ali nisi. Vse to, kar se godi okrog nas, je časovno določeno za naše deveto koleno ravne rte, mi pa smo žrtve sleparije naših pradedov. Druga taka laž je znana teorija o..."

Nekdo je udaril s pestjo po mizi in jedrnatno zaklel. Spet se je začela simfonija drsečih nog in junaških pesti. Obraz, ki je govoril, je izgubil med oblake, ki so šumeli. Vtaknil sem nos na staro mesto in pravkar sem nameraval zadremati, ko sem zaslišal drug glas, ki je bil hripav in se je opotekal kot ječičen bolnik.

"Slavni možje in slavne žene! Oprostite mi, ker ne vidim, če so ženske tu med nami ali ne in kakšne so, stare, mlade, debele ali suhe, splošno pa moramo omeniti, da ženske visoko cenim in silno spoštujem, kar je dokaz, da sem človek, ki je popolnoma v redu. Poslušajte, ura je zdrknila! Zdajle začne, dvanajstkrat udari po starim letu in ne bo ga več. Hvala Bogu! Tako težko je življenje, da ga komaj noim. Ampak padel pa še nisem pod to težo in tudi ne bom. Dokler bo stala vinska trta, bom stal tudi jaz, dokler bo rodila, bom živel, ko se posuš, bova bla skupaj pod zemljo. Zato pa pravim: pustite vse teorije, laž naj ostane laž, resnica naj ne leze iz svojega brloga, vinska trta pa naj živi in rodi tudi v novem letu, tako kot je rodila dosedaj. Ampak življenje je pa vendar težko in komaj ga nosim."

Glas je ufehnil, odgovarjala mu je simfonija drsečih nog in junaških pesti. Potegnil sem nos iz mlake, ki je dobivala pritoke od vseh strani, poravnal račun in odšel domov.

Med potjo sem objemal vse občestne droge po vrsti, kričati sem moral strašno, kar sem sklepal iz tega, da sem slišal takratni odmev lastnega glasu, vendar pa se mi ni pripetila, nobena nesreča, kajti motenje nočnega miru pri nas ni posebno prepovedano. Sklenil pa sem, da je življenje res težko in da ga tudi jaz komaj nosim. Kje sem zaspal, v predsobi, v sobi, pod posteljo ali na nji, tega ne vem. Da pa sem zaspal, je jasno in razumljivo vsakomur, ki ve, da človek lahko sanja samo v spanju, seveda če je dosegel gotovo število let in njegov organizem nima posebnih napak. Komaj sem zaspal, tako trdno, da se niso več majjala tla pod menoj, je stopil k meni mož, ki je bil tako črn, da se mi je zdelo, kot da je oblezel in očistil vse zakajene dimnike.

"Pojdiva!" je spregovoril z glasom, ki mi ni nič kaj posebno ugaljal.

"Kam?" sem ga vprašal začuden in strah me je objel pri misli, da se bodo spet zibala tla pod menoj.

"Pojdiva, ti pravim!" je ponovil jezo, pomagal mi, da sem se postavil na noge, in odšla sva.

Kako dolgo in kje sva hodila, ne vem. Spominjam se le temnih, vijugastih ulic, ki jih nisem videl nikoli poprej, in nekakih skljupenih postav, zavitih v črne plašče, ki so neprenehoma švigale mimo naju. Hodila pa sva dolgo, kar sem sklepal po žuljih, ki so me pekli na nogah. Nazadnje sva krenila v ozko zakotno ulico, kjer nisem več razlikoval mojega spremljevalca od goste teme.

"Tu sva, vstopi!" je dejal ter me porinil skozi železna vrata na dvorišče stare napopolnide hiše. Okna podzemlja so bila razsvetljena in čul sem, kako odmevajo udarci kladiv po nakovalih.

"Čuj, imenitni gospod!" sem se obrnil k spremljevalcu popolnoma vlnjudo, "kaj pomenijo udarci te doli pod zemljo?"

"Kovačnica", je bil kratek odgovor.

"Ampak, oprostite, sijajni gospod, vi ste se menda zmotili. Nisem namreč konj in ne vem, kaj naj počnem v kovačnici."

"Takoji zveš!" se je zadril namé moj spremljevalec, odprl vrata in me potegnil po stranskih stopnicah v podzemlje. Kovačnica, kamor sva stopila, ni bila navadna, in prvi hip, ko sem se ozrl okrog, mi je postalo nekam temno pri sreju.

V treh dolgih vrstah so stala nakovala, na njih so ležale človeške glave, roke, noge, po tleh so bili raztreseni kosi človeških teles. Pri nakovalih so stale orjaške črne postave zagonetnih nočnih kovačev, ki so vihteli težka kladiva in neumljivo razbijali po človeških glavah.

"Sem z njimi!" sem začul iz kota glas, ki mi je preluknjajl vsokožo na hrbtu. Hotel sem ugovarjati, prositi, pa nisem spravil besede iz sebe. Moj spremljevalec me je potegnil za seboj. Obstala sva pred največjim nakovalom in najbolj črnim kovačem.

"Vidiš ga, saj sem vedel!" je spregovoril kovač in me ježno premeril od nog do glave. "Taka pokleka je kot so vsi drugi, ki sem jih imel pod kladivom nočoj. Oči ima obrnjene naprej, vidi samo to, kar se godi pred njim, kaj je desno, levo in zadaj, to mu je španska vas. Ušesa mu štrli tudi naprej. Sliši samo pred seboj, od treh strani beži glas mimo njega. Roke, ogledaj si njegove roke! Kot grablje mu jih je dala priroda, obrnjene so k lastnemu telesu in grabljejo samo za lastno telo. In noge! Če so te le okorne palice dostojne nočti človeka, naj mi Jupiter na mestu razkolje glavo! Vidiš, kam merijo? Tudi tja, kamor oči in ušesa. Obrni ga kamor hočeš, in smeri bo hodil po svetu. Vse je obrnjeno od telesa, vse pogna samo eno smer, le roke so obrnjene proti njemu in grabljo lahko od vseh strani. In to-le naj bo človek, krona stvarstva! Pokleka je in ni drugo!"

"Izgraj nam sree, da vidimo, če je tam kaj človeškega!" Čudno se mi je zdelo, da nisem util nobenih bolečin, ko je potegnil nočni spremljevalec iz mojih prsi okrvavjen kosček mesa.

"Razreži ga! Vidim, suho in prazno, mizničasta vrečica, ki zbira in odposilja kri, vse drugo ji je tuje. Sedi v prsih kot zelena žaba

na veji, napenja se in krči, o tem, kaj je pravzaprav free, pa nima ta žaba niti pojma."

"Odprti glavo in pokaži možgane!" Spet nisem čutil bolečin in zavedal sem se, čeprav sem videl pred seboj lastne možgane.

"Poglej! To-le je središče največje sile ki jo nadkraljuje samo še neizprementljivi zakon prirode. Da ni dala priroda človeku te-le peščice rjave snovi, bi bila ostala sama neizmerno lepa in vedno nedotaknjena, človek pa bi bil srečen v naročju svoje mogočne matere, ker bi ne bil hrepenel po tajnostih njenega stvarstva. To je orožje, s katerim pobija človek prirodo in samega sebe. V tem majhnem kotičku snovi so zbrane solze in kri vsega človeštva. Položi nazaj in zapri glavo, ker to je nadčloveško in ne pozna v okviru možnosti nobenih mej."

"Še jezik mu potegne iz ust, da vidim, če so pri vseh ljudeh enaki! Seveda, tako sem si tudi mislil! Ta-le kosček mesa ni veliko vreden in človek bi živel tudi brez njega. Ampak v njem je združena vsa hudobija sveta. Vsi drugi udje se morajo skriti pred njim. Zlo, ki ga je povzročil jezik človeštva, se ne da primerjati z nobeno drugo nesrečo. Sicer pa — položi ga spet v usta, če ga odrežeš, mu požeje drugi."

Zdelo se mi je, da je revizija moje skromne osebe končana in da se bom lahko vrnil iz te strašne delavnice, zato sem se nemalo začudil, ko je sklonil čudni kovač tik nad menoj svojo debelo glavo in spregovoril z glasom, ki me je zdrsnil po hrbtu kot plaha jesenskega dežja:

"Človek, stvarstvo me je poslalo, da vidim vzroke tvoje nesreče na zemlji. Sam jih nosiš na sebi in v sebi, in zato sem sklenil, da te prekujem. Nov boš stopil v novo življenje. Ne boš več sovražil in ubijal, ne boš več..."

"Gospod, gospod!" sem zaslišal tik nad ušesom drug glas, ki je bil bolj nežen. "Deset je ura, v službo morate včeraj ste me prosili, naj vas pokličem."

Stara ženica je stala ob postelji in začudeno gledala, kako sem s težavo odpiral oči. Prijel sem se za glavo, ugriznil v jezik, potipal ušesa, potolžil roko na sree — vse v redu, vse na svojem mestu. Hvala Bogu! Samo v glavi je ostalo nekaj svinec, pa to nič ne dě, da

sem se le pravočasno otresel teh čudnih sanj. Vrag naj me vzame, če vem vsaj približno, kaj pomenijo.

"Odprti glavo in pokaži možgane!" Spet nisem čutil bolečin in zavedal sem se, čeprav sem videl pred seboj lastne možgane.

"Poglej! To-le je središče največje sile ki jo nadkraljuje samo še neizprementljivi zakon prirode. Da ni dala priroda človeku te-le peščice rjave snovi, bi bila ostala sama neizmerno lepa in vedno nedotaknjena, človek pa bi bil srečen v naročju svoje mogočne matere, ker bi ne bil hrepenel po tajnostih njenega stvarstva. To je orožje, s katerim pobija človek prirodo in samega sebe. V tem majhnem kotičku snovi so zbrane solze in kri vsega človeštva. Položi nazaj in zapri glavo, ker to je nadčloveško in ne pozna v okviru možnosti nobenih mej."

"Še jezik mu potegne iz ust, da vidim, če so pri vseh ljudeh enaki! Seveda, tako sem si tudi mislil! Ta-le kosček mesa ni veliko vreden in človek bi živel tudi brez njega. Ampak v njem je združena vsa hudobija sveta. Vsi drugi udje se morajo skriti pred njim. Zlo, ki ga je povzročil jezik človeštva, se ne da primerjati z nobeno drugo nesrečo. Sicer pa — položi ga spet v usta, če ga odrežeš, mu požeje drugi."

Zdelo se mi je, da je revizija moje skromne osebe končana in da se bom lahko vrnil iz te strašne delavnice, zato sem se nemalo začudil, ko je sklonil čudni kovač tik nad menoj svojo debelo glavo in spregovoril z glasom, ki me je zdrsnil po hrbtu kot plaha jesenskega dežja:

"Človek, stvarstvo me je poslalo, da vidim vzroke tvoje nesreče na zemlji. Sam jih nosiš na sebi in v sebi, in zato sem sklenil, da te prekujem. Nov boš stopil v novo življenje. Ne boš več sovražil in ubijal, ne boš več..."

"Gospod, gospod!" sem zaslišal tik nad ušesom drug glas, ki je bil bolj nežen. "Deset je ura, v službo morate včeraj ste me prosili, naj vas pokličem."

Stara ženica je stala ob postelji in začudeno gledala, kako sem s težavo odpiral oči. Prijel sem se za glavo, ugriznil v jezik, potipal ušesa, potolžil roko na sree — vse v redu, vse na svojem mestu. Hvala Bogu! Samo v glavi je ostalo nekaj svinec, pa to nič ne dě, da

sem se le pravočasno otresel teh čudnih sanj. Vrag naj me vzame, če vem vsaj približno, kaj pomenijo.

"Odprti glavo in pokaži možgane!" Spet nisem čutil bolečin in zavedal sem se, čeprav sem videl pred seboj lastne možgane.

"Poglej! To-le je središče največje sile ki jo nadkraljuje samo še neizprementljivi zakon prirode. Da ni dala priroda človeku te-le peščice rjave snovi, bi bila ostala sama neizmerno lepa in vedno nedotaknjena, človek pa bi bil srečen v naročju svoje mogočne matere, ker bi ne bil hrepenel po tajnostih njenega stvarstva. To je orožje, s katerim pobija človek prirodo in samega sebe. V tem majhnem kotičku snovi so zbrane solze in kri vsega človeštva. Položi nazaj in zapri glavo, ker to je nadčloveško in ne pozna v okviru možnosti nobenih mej."

"Še jezik mu potegne iz ust, da vidim, če so pri vseh ljudeh enaki! Seveda, tako sem si tudi mislil! Ta-le kosček mesa ni veliko vreden in človek bi živel tudi brez njega. Ampak v njem je združena vsa hudobija sveta. Vsi drugi udje se morajo skriti pred njim. Zlo, ki ga je povzročil jezik človeštva, se ne da primerjati z nobeno drugo nesrečo. Sicer pa — položi ga spet v usta, če ga odrežeš, mu požeje drugi."

Zdelo se mi je, da je revizija moje skromne osebe končana in da se bom lahko vrnil iz te strašne delavnice, zato sem se nemalo začudil, ko je sklonil čudni kovač tik nad menoj svojo debelo glavo in spregovoril z glasom, ki me je zdrsnil po hrbtu kot plaha jesenskega dežja:

"Človek, stvarstvo me je poslalo, da vidim vzroke tvoje nesreče na zemlji. Sam jih nosiš na sebi in v sebi, in zato sem sklenil, da te prekujem. Nov boš stopil v novo življenje. Ne boš več sovražil in ubijal, ne boš več..."

"Gospod, gospod!" sem zaslišal tik nad ušesom drug glas, ki je bil bolj nežen. "Deset je ura, v službo morate včeraj ste me prosili, naj vas pokličem."

Stara ženica je stala ob postelji in začudeno gledala, kako sem s težavo odpiral oči. Prijel sem se za glavo, ugriznil v jezik, potipal ušesa, potolžil roko na sree — vse v redu, vse na svojem mestu. Hvala Bogu! Samo v glavi je ostalo nekaj svinec, pa to nič ne dě, da

sem se le pravočasno otresel teh čudnih sanj. Vrag naj me vzame, če vem vsaj približno, kaj pomenijo.

"Odprti glavo in pokaži možgane!" Spet nisem čutil bolečin in zavedal sem se, čeprav sem videl pred seboj lastne možgane.

"Poglej! To-le je središče največje sile ki jo nadkraljuje samo še neizprementljivi zakon prirode. Da ni dala priroda človeku te-le peščice rjave snovi, bi bila ostala sama neizmerno lepa in vedno nedotaknjena, človek pa bi bil srečen v naročju svoje mogočne matere, ker bi ne bil hrepenel po tajnostih njenega stvarstva. To je orožje, s katerim pobija človek prirodo in samega sebe. V tem majhnem kotičku snovi so zbrane solze in kri vsega človeštva. Položi nazaj in zapri glavo, ker to je nadčloveško in ne pozna v okviru možnosti nobenih mej."

MARIJINA POVEST

Spisal JEAN RAMEAU.

Za "Glas Naroda" priredil J. T.

38

(Nadaljevanje.)

— Oče me je prosil in jaz sem mu obljubil, da bom prekinil z vami vse zveze. Obljubil sem mu tudi prositi vas, da pišete Ciprijanu, naj se vrne. Kaj ne, da mu boste pisali?

— Ne, nikdar! Rajše si roko odsekam.

Jernej je olajšan vzdihnil. Ljubil je Marijino roko. Solze, ki so mu vrele po licih, so očitovala njegovo srečo.

— Menda že vsaj vi ne hočete, da bi storila kaj takega? Sicer pa pustiva to. Govoriva o čem drugem.

Jernej bi bil res rad govoril o čem drugem, pa je slišal očeta, ki se je vračal.

— Gospodična Marija, na kolenih vas prosim, pišete Ciprijanu. Pišite mu, naj se vrne. Od njegovega povratka je odvisna usoda domačije.

Marija mu je umaknila roko. Molče ga je pogledala, in oči so se ji vsoile, ko je videla solze v njegovih očeh.

— Samo zastranega vas tako goreče prosim, ker sem obljubil svojemu očetu. Če bodo morali zastran moje krivde prodati domačo hišo, ne bom mogel biti nikdar več vesel, niti ob vaši strani.

O, gospodična Marija, vi ne veste, kako ljubim našo domačijo. Kdor živi v Parizu, ne more pojmiti, kaj je nam priprostim ljudem hiša, v kateri smo se rodili. Prosim vas, pišite mojemu bratu in mu rečite, da vam je žal, ker ste ga zavrnili. Prosim, pišite mu, da ga pričakujete.

Kako goreče je znal prositi.

Njegov miren lep in fin obraz je bil podoben obrazu krasnega Grka, ki je klečal v svetišču pred vestalko.

Iz njegovih oči je sevala tako vdana ljubezen, da se ni mogla Marija več vstajati, dasiravno je predobro vedela, da bo ta njen korak usodepolen za vse njeno življenje.

Nasmehnila se mu je tako blaženo kot so se nasmihale v starih časih žrtve, ki so bile žrtvovane na oltarju ljubezni.

— Torej res hočete, Jernej, da mu pišem? — ga je vprašala nežno.

— Da, gospodična Marija. Na ta način boste rešili našo imovino. Pišite mu, če vam ni pretežko.

— Vse, kar morem storiti za vas, mi je lahko storiti.

— Hvala vam, tisočera hvala. Tega ne bom nikdar pozabil. Saj me razumete, gospodična, kaj ne?

— Da, popolnoma.

Vstala je ter šla pred njim v hišo.

— Dajte mi papir in kovert — je rekla s čudnim pridruženim glasom.

Prinesel ji je, in Marija je zapisala s tresočo roko naslednje vrstice:

Dragi gospod Ciprijan!

Kako se vam kaj godi? Zelo rada bi vas videla ter vas prosila odpuščanja. Dosti, dosti imam povedati. Le hitro se vrnite!

Marija.

Hitro je odstranila list, da bi ne padla solza nanj.

— Tukaj, dragi Jernej — mu je rekla. — Pismo lahko odpodšljete, kadarkoli hočete.

Vstala je in se je morala oprijeti stola, da ni padla.

— In kaj boste storili, ko bo prišel? — ga je vprašala mukoma.

— Jaz se bom preselil na pristavo v Bardos.

— Ali vas bom tako malo obiskala?

— Ne vem, kako bo. Že vsaj prve dni ne.

In ko je Marija zastokala, jo je vprašal:

— Ali vam je težko, Marija?

— Ni mi težko, če pomenja to vašo srečo. Pozdravljen, Jernej!

— Upam, da se bova še videla. Če bi vedel, da hočete ločiti najina sra, bi vam nikdar ne prigovarjal. Moj oče mi je sicer nekaj namignil...

— Kaj?

— O tem pozneje. Zaupajte v bodočnost! Tako trdno zaupajte kot zaupam jaz. Sreča naju ne zapušta vedno. Boste videli, da bo še vse dobro. Nasvidenje! Ali vas smem poljubiti?

Marija mu je ponudila objokani obraz.

To je bil njuni tretji poljub.

Prvi na semenem vozu sredi travnika; drugi v norišnici, ki je obljubljal obema vso blaženost. Kakšne bodo posledice tretjega?

Jernej je še istega večera odpisal Marijino pismo.

Naslednje dni je z okna opazoval vlake, ki so vozili iz Pariza. Toda Ciprijana ni hotelo biti.

Nekega jutra, ko je Jernej odprtih oči sanjal poleg stare hrške, je opazil tujca, prihajajočega s postaje.

Bil je velik, sklonjen suh možak. Bled obraz mu je obdajala črna brada. Na glavi je imel visok klobuk, na sebi črn, obnošen povrnik.

Katarina ni poznala prišleca. Poznal ga je pa stari Bruskal, ki je bil že videl takega v Parizu. Njegov veseli vzklík je Jerneja poučil, kdo je tujec.

Marijino pismo je privedlo v očetovo hišo izgubljenega sina. Jernej je obstal kot v zemljo vkovan.

Natančno je slišal bratove besede: — No, mati ali me ne poznate več?

Za ves svet bi ne stopil k bratu, kajti v prstih ga je šegetal, in najrajši bi zapilil nohte v Ciprijanovo grlo.

Zmumlil se je za hišo ter skozi zadnja vrata v svojo sobo.

Ko je pospravil svoje stvari, se je na pragu pojavila mati Katarina, vsa objokana.

— Ali boste prišli kdaj k meni? — jo je vprašal ter jo poljubil na vela lica.

— Seveda, Jernej, ne boj se. Sveti Bog naj te varuje.

Ženica je segla v žep, in Jernej je natančno slišal, kako je prebirala debele jagode rožnega venca.

V tistem kraju so ponavadi vsi moški gladko obriti. Obledenjeni so v prteno hlače, vijšneve jopiče in volnene kape.

Kosmat človek, z visokim klobukom in v črni suknji je bil nekaj nenavadnega zanje.

Splošno se je pa gospod Ciprijan jako izpremenil v enem letu. Kadarkoli ga je Katarina pogledala, je nehotno zajokala. Bruskal ji je sicer že prej povedal, da ni prav posebno zdrav, da se bo pa tak vrnil, ni niti slutil.

(Dolje prihodnjik.)

Sin ubil očeta.

Krvava rodbinska tragedija na Viču pri Ljubljani. — Hčerka našla očeta ubitega.

V četrtek 13. decembra je razburil Vič in jugozapadni del Ljubljane zločin, ki je bil zjutraj razkrit. Posestnik in vpkokojen železničar na Viču Ivan Jerina je bil odšel v sredo 12. dec. zvečer z doma; neki dečko mu je bil prinesel pismo, ki je Jerino pozvalo, naj se nemudoma zgleda na policiji. Jerina je pismu verjel in res šel od doma. Vrnil se ni več.

Domači so bili vsi v skrbeh za očeta, a ponoči si niso vedeli več pomagati. Ko pa je šla hčerka zjutraj z doma, je zagledala par korakov od hiše moškega, ki je ležal ob potu na hrbtu. V grozni slutnji je pristopila bližje in res — bil je njen oče mrtev. Ležal je v mlaki krvi. Na hčerke klace so prihiteli še drugi ljudje iz hiše. Pomagati pa se ni dalo več. Nesrečni Jerina je bil že trd in mrtel, gotovo že več ur mrtve; glavo je imel od zadaj vso razbito.

Obvestili so policijsko stražnico na Viču, ta pa seveda razvneljstvo. Na kraj umora je dospela komisija, obstoječa iz policijskega zdravnika dr. Avramovića in policijskih nadzornikov Habeta in Podreberška. Zdravnik je potrdil domnevo, da je istopila smrt že pred ič urami, morda že zvečer. Obenem je ugotovil, da gre brezdvomno za umor; umorjenec je imel glavo trikrat presekan z ostrim orožjem, bržčas s sekirjo ali motiko.

Policijski organi so začeli nemudoma s poizvedbami. Zasiłani so bili vsi domačini in sosesde. Poizvedbe so rodile strašno sumnjo, da je očeta ubil njegov lastni sin, 22letni Ivan. Obremenilne okoliščine so tako naraščale, da je bil okrog polnočnega Ivana aretirani.

Ivan je bil vedno očetov ljubljeneec. V zadnjem času sta se pač večkrat sporekla, ker je imel Ivan na Viču dekleta, ki ga oče ni maral, a ta spor sam ne bi mogel biti zadostno pojasnilo za zločin. Kako je umorjeni Jerina držal na Ivana, kaže tudi to, da je bil odločen zapustiti hišo in poselitve njemu, čeprav je imel še enega starejšega sina.

Kaj pripovedujejo domači.

Tako mati, kakor tudi hčerki Julka in Angela ter 10letni Jožef so pri zaslišanju izjavili, da je bil oče izreden čudak. Denar mu nikakor ni šel iz rok. Imel je pod ključem vsak grizljaj kruha. Zaklepal jim je moško, fizol, krompir in sploh vse, kar so doma pridelali. V svojem skopuštvi je šel tako daleč, da je večkrat sam molzel kozo, samo da se je prepričal, koliko da mleka, katerega je sam prodal, kolikor ga je bilo odveč. Denarja je moral imeti zelo veliko. Posojeval je proti visokim obrestim. Dve hranilni knjižici je imel tudi v viskem župnišču spravljeni. Umorjeni je bil izreden pobožen. Kam je spravljal denar in konu ga je posojal, o tem ni nikdar omenil. Doma bi morali kljub očetovemu denarju stradati, ako ne bi pomagali domači hčeri.

Vse to je porajalo v hiši nesoglasja in mržnjo do očeta. V hiši je bil neprestano kreg in prepir. Kar se tiče odnošajev očeta na pram sinu Ivanu, naglašava umorjenčeva žena, da sta se zadnje čase izredno dobro razumela. Oče sedaj tudi ni več nasprotoval sinovim odnošajem do njegove izvoljenke, 26letne šivilje Francške Gorjup iz Nove vasi pri Viču. Izrazil se je baje celo opetovano, da bo izročil sinu Ivanu, ako bo ostal pameten, svoje posestvo, sam pa se bo z družino preselil v mesto, tako da bo sin lahko nemoteno gospodaril doma.

Na usodni večer in naslednje jutro.

V sredo 12. dec. popoldne je rekel sin Ivan svoji materi, da gre v mesto po opravkih. To je bržkone tudi storil, vendar se ne ve, kje je hodil. Iz mesta se je vrnil okrog 4. popoldne, ni pa odšel domov, ampak se je ustavil na Glincah. Tu je srečal ob železniški zavori poleg Končanove gostine 4 šolarje. Ustavil jih je in izročil 8-letnemu Ivanu Vrhovcu neko pismo z naročilom, naj ga odnese na njegov dom. Kot nagrado mu je dal 5 dinarjev. Opisal mu je natančno hišo, ki leži za Robčini-

kovo gostilno in rekel, da se pravi pri hiši "Pri Jerinovi". Ni pa povedal, da je tudi sam Jerina.

Ko je stari Jerina prejel pismo, v katerem je bil vabljen na policijo, je odšel okrog 6. zvečer na viško stražnico. Tam je zvedel, da gre za mistifikacijo. Od tega trenutka je izginila sled za njim. Nesrečnež se ni več povrnil domov in je postal žrtev umora. Hčerka Julka, ki je zaposlena v mestu kot šivilja, se je vračala okrog 8. zvečer proti domu in je opazila nekaj korakov od hiše ležati na ozkem kolovozu nekaj črnega. V temi se je raje ognila in stopila v hišo, ne meneč se naprej, kaj bi to bilo.

Prinčiska Gorjup pravi, da je bil Ivan Jerina pri njej od pol 7. do 11. zvečer. Pogovarjala sta se vse mogoče reči, ni pa opazila na njem nič nenavadnega. Sin se je vrnil okrog 11. ponoči domov in je izpil havo in pojedel kruh z najboljšim teknom. Nato je legel k počitku in zaspal kot človek, ki si nima ničesar očitati.

Drugo jutro, bilo je to v četrtek, je hčerka Julka spoznala v sumljivi črni masi od prejšnjega večera ubitega svojega očeta. Sina Ivana vest ni popolnoma nič potrla. Odel je takoj k mizarju Malavasiću na Glincah, pri katerem je naročil krsto.

Skrivnostno pismo.

Otroci, katere je v sredo 12. dec. zvečer Ivan Jerina ustavil in jim izročil pismo za očeta, so pripovedovali stvar svojim tovarišem in je tako prišla zadeva tudi na uho policiji, nakar je bil Ivan Jerina aretirani. Osumljenec je imel zadnje čase zveze z nekim doslej še neznanim moškim. Njegov starejši brat Franc, stanujoč na Pasjem brodu, je izpovedal na policiji, da je prišel Ivan v pondeljek 10. dec. k njemu na obisk, ko ga ni bilo doma. Izposodil si je na njegov račun pri neki sosednji stranki 100 kron (25 dinarjev), rekoč, da rabi denar za vozni listek v Kranj za neko gospodično, ki ga čaka spodaj. To pa ni bilo res, ampak ga je čakal pred hišo le neki moški. Po nmenju Franceta Jerine je najbrž ta neznanec Ivana zli duh.

Usodepolno pismo je imelo sledečo vsebino: "V sredo točno ob 6. zvečer se moram zglasiti na policiji, sicer boste kaznovani." Pismo je bilo spisano na papir, glede katerega je policijska dognala, da je enak papirju pisma, na katerem je sin Ivan pisal svoji ljubici pismo z Bleda. Po drugi verziji je pismo izročil Vrhovcu ravno ta neznanec, ki je rekel, da je policaj. Ker je imel civilno obleko, so otroci menili, da je detektiv.

Zanimivo je dalje dejstvo, da je stari Ivan Jerina že nekaj časa moral slutiti, da je v nevarnosti. Preskrbel si je namreč revolver, ki ga je spravil pod blazino. Sodna komisija ga je tudi v resnici tamkaj našla.

Obdukcija trupla.

Dne 15. decembra od 2. popoldne nepretrgoma dalje do 12. ure ponoči se je vršila obdukcija trupla ubitega Jerine, ki je ugotovila sledece: Na glavi je imel ubiti tri rane, od katerih je bila spodnja zelo globoka. Pod očesom je imel rano 2 cm na široko raztrgano. Lohanja je bila popolnoma razbita in vdrti. Poškodbe so morale biti povzročene po nekem ostrim in težkem orodju, verjetno z motiko. Udarci so bili prizadajani z veliko silo. Smrt je nastopila takoj. Obdukcijo sta izvršila zdrav-

nik dr. Ivan Novak in dr. Traver v prisotnosti sodne komisije. Obdolženec 22letni Ivan Jerina, močan, lep in postaven fant, mirno in trdovratno taji vsako krivdo. Vidi pa se mu, da mu nekaj teži dušo in večkrat je že skušal govoriti, vendar pa se je v zadnjem hipu premislil. Dne 16. dec. dopoldne je bil prepeljan v zaporo deželnega sodišča, kjer je bil še nadalje zadrževan. Njegovi čevlji in obleka so bili odani v kemično preiskavo, da se doženejo eventualni krvni sledovi.

Jerina je priznal zločin.

Po obdukciji trupla umorjenega Ivana Jerine, ki je trajala do polnoči, je vršil okrajni policijski nadzornik Joža Habe do pol 2. zjutraj zaslišaval aretiranega obdolženca, sina Ivana Jerino. Zasliševanje je trajalo brez vsakega dramatičnega prizora. Aretiranec je bil do zadnjega momenta popolnoma miren, tuptam pa je postal nervozen in je bilo opaziti, da bije hud duševni boj. Prišli so trenutki, ko je hotel Ivan Jerina nadzorniku nekaj odkriti, a se je še vedno preučiševal in zatajeval.

Dne 16. dec. dopoldne so ga prepeljali v zaporo deželnega sodišča. Tu ga je obiskal nadzornik Joža Habe z zapisnikarjem. Po dolgem obetavljanju in težkem borju je Ivan Jerina priznal zločin, da je dne 12. decembra ob 6. zvečer počakal očeta blizu domače hiše ter ga nãgovoril: "Glejte, da se domate žalostne razmere enkrat izboljšajo!" Oče je osorno in ježno odvrnil: "Tebe in mojo babo nestrelim!" Po zatrdilu obdolženca je oče po teh besedah segel v notranji žep svojega suknjica. Razvil se je nato med obema pri takih razmerah navaden prepir in besedno prekanje.

Po podrobnem zaslišanju, kako je izvršil zločin, je opisal Ivan Jerina dogodek tako-le: Z očetom sta se po prekanju sporijela. Oče ga je prijel za prsa, ga hotel vreti na tla, a morilec je prijel slučajno na tleh v bližini ležeči kolter je očeta kljub temu, da ga je držal za prsa, trikrat močno udaril po glavi. Oče se je že po prvem udarcu nezavesten zgrudil na tla. Nato je odšel k svoji ljubici v Novo vas, kjer je ostal pozno v noč do 11. ure. Vrnil se je potem mirno domov ter šel takoj spat. Druga dva dne je bil aretirani.

Kako se potuje v starikraj in nazaj v Ameriko.

KDOR je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, priljubljenih v drugih stvareh.

Pojasnili, ki vana jih zamoremo dati valed naše dolgoletne izkušnje. Vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvotne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Tudi oni ki že niso ameriški državljani, morejo potovati v stari kraj na obisk, toda potrebno je, da se povrnejo tekom šestih mesecev in so pripuščeni brez kakšne neprilike v to deželo.

Kako dobiti svoje iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnika ali pa svoja iz starega kraja, naj nam piše za pojamila in navodila, Jugoslovanska letna kvota znaša 8428 novih priseljencev.

Za potne stroške izplačuje po našem naročilu JADRANSKA BANKA tudi v dolarjih.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York
Glavno zastopstvo Jadranske banke.

Izšel je

"Slovensko - Amerikanski Koledar" za leto 1924.

Knjiga je znanstvene, poučne in zabavne vsebine in jo bi moral vsak imeti, ker mu bo mnogo koristila in ga bo v maričnem poučila.

SLOVENSKO - AMERIKANSKI KOLEDAR JE : KNJIGA, KI IMA TRAJNO VREDNOST. :

NAROČITE GA ŠE DANES.

Cena s poštnino 40 centov.

Za Jugoslavijo je ista cena.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt Street : New York, N. Y.

Kretanje parnikov - Shipping News

2. januarja: Pres. Monroe, Cherbourg.	17. januarja: Suffren, Havre; Thuringia, Hamburg, Mongolla, Cherbourg; Muenchen, Bremen.
3. januarja: Mount Clay, Hamburg; Sierra Ventana, Bremen.	19. januarja: Antonia, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen; Conte Verde, Genoa.
5. januarja: Aquitania, Cherbourg; Columbus, Bremen.	22. januarja: Derfflinger, Bremen.
6. januarja: Orduna, Cherbourg, Bremen.	23. januarja: Pres. Polk, Cherbourg; Pittsburgh, Cherbourg, Hamburg.
8. januarja: Dullio, Genoa; Bremen, Bremen.	24. januarja: Deutschland, Hamburg.
9. januarja: Rochambeau, Havre; Gothland, Cherbourg.	26. januarja: Aquitania, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen; Veendam, Boulogne; York, Bremen.
10. januarja: Albert Ballin, Hamburg; Minnekahla, Cherbourg, Hamburg.	29. januarja: Colombo, Genoa.
12. januarja: Majestic, Cherbourg; George Washington, Cherbourg, Bremen.	30. januarja: Chicago, Havre; Stuttgart, Bremen.
16. januarja: Pres. Wilson, Trst; Paris, Havre; Pres. Van Buren, Cherbourg.	31. januarja: Cleveland, Cherbourg, Hamburg.

CUNARD
V Jugoslavijo u 9 dneh.
Vsako soboto odpluje eden morskih velikanov

ALI NAMERAVATE DOBITI ROJAKE V AMERIKO?	AQUITANIA 45.674 ton
6426 JUGOSLOVANOV BO LETOS PRISLO V DEZELO.	MAURETANIA 30.704 ton

Naj Cunard proga pomaga Vašim rojakom, da dobijo liste, viziranja ter im da potrebna navodila, ki so potrebna za potovanje v Ameriko.

Vas potnika spremljajo do parnika družinski uradniki brez kakšnega posebnega doplačila. Potnikom, ki imajo Cunardove vozne listke, nikdar ni treba čakati, ker odpluje iz Evrope večkrat v tednu kak parnik te črte.

Vozni listki Cunard proge so veljavni za najhitrejšje parnike na svetu.

Za nadaljna pojasnila se obrnite na našega mestnega agenta.

CUNARD ANCHOR LINE
25 Broadway New York.

V in iz Jugoslavije na parnikih Vlade Združenih držav

Venelite se ugodnosti in udobnosti potovanja na enem ve- likih in hitrih parnikov Vlade Združenih Držav, Redna odplutja. Velike kabine. Posebni prostori za družine in poročene pare. Dobra in jako raznolika hrana. Posredstva uljudnih postrežnikov. Izprehajalni krovi. Izrabi prostori in kabinice. Vsakovrstne udobnosti.

ODPLUTJA:
GEO. WASHINGTON 12. jan.; 8. mar.
PRES. ROOSEVELT 19. jan.; 23. febr.
PRES. HARDING 28. jan.; 1. mar.
AMERICA 7. febr.; 12. mar.

Za informacije pišite na:
UNITED STATES LINES
45 Broadway New York City
Lokalni agentje po vseh mestih.
Upravitelji za
UNITED STATES SHIPPING BOARD

RAVNOKAR JE IZŠLA NAJVEČJA ARABSKA SANJSKA KNJIGA

Najnovejša ilustrovana izdaja. Vsebuje 308 strani. Cena s poštnino \$2.—

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St.
New York City, N. Y.

Izšla je nova izdaja "PESMARICA GLAZBENE MATICE"

Zbori za štiri moške glasove. Uredil MATEJ HUBAD

Knjiga ima 296 strani, ter vsebuje sledeče pesmi z notami:

1. Na dan; 2. res oženil bi se; 3. Kazen; 4. Kmečka pesem; 5. Vasovalec; 6. Na trgu; 7. Pesem o beli hišici; 8. Prošnja; 9. Dan slovanski; 10. Tihli veter od morja; 11. Še ena; 12. Povejte, ve planine; 13. Sijaj, solnce; 14. Lahko noč; 15. Deklica mila; 16. Slanca; 17. Vabilo; 18. Pastrček; 19. Rožmarin; 20. Cervika; 21. Prošnja; 22. Imel sem ljubi dve; 23. Danici; 24. Savska; 25. Oblaček; 26. Planinska roa; 27. Hercegovska; 28. Ljubezen in pomlad; 29. Rožica i slavulj; 30. Naša zvezda; 31. Lahko noč; 32. Pod noč; 33. Kaj bi te prašal; 34. Bože pravde; 35. Na grobih; 36. Nad zvezdami; 37. Vabilo; 38. Usliši nas; 39. Na morju; 40. Pastir; 41. Slovenska zemlja; 42. Barčica; 43. Oblaček; 44. Utopljenka; 45. Potrkali na okno; 46. Glas Grobova; 47. Katrica; 48. Deklica, ti si jokala; 49. Jaz bi rad radečih rož; 50. Zdravica; 51. V mraku; 52. Lepa naša domovina; 53. Vigred se povrne; 54. Vlnska; 55. Oj dekle, kaj s tak žalostna; 56. Slanica; 57. Oj, te milinar; 58. Pojdaj v rute; 59. Slovenec, Srb, Hrvat; 60. Naša zvezda; 61. V slovo; 62. Izgubljeni cvet; 63. Sanak spava; 64. Glejte, kako umira pravičnik; 65. Naprej; 66. Kje dom je moj; 67. Hey Sloveni; 71. Domovini; 72. Sokolska; 73. Jadransko morje; 74. Popotniška pesem; 75. Domovina; 76. Slovenski svet, ti si krasen; 77. U boj; 78. Večer na Savi; 79. Zrinski, Frankopanka; 80. Što čutiš, Srbije tužni!; 81. Pobratimlja; 82. Pomlad in jesen; 84. V tihli noči; 85. Milica; 86. Njoi; 87. Njega ni; 88. Pod oknom; 89. Prva ljubezen; 90. Lahko noč; 91. Pri oknu sva mekle slonela; 92. Strunam; 93. Slovo; 94. Strunam; 95. Probnja; 96. V ljubezni si ostala kraj; 97. Pod oknom; 98. Ljubezen in pomlad; 99. Lahko noč; 100. Raztaneč; 101. Svrzanje; 102. Tam, gdje stoji; 103. Prejla.

Cena s poštnino \$3.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street New York